

شماره بخشنامه : 186342-91

تاریخ : ۱۳۹۱/۰۷/۱۷

بخشنامه شماره 91/186342 مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۷؛ ابلاغ دستورالعمل حسابداری عقد استصناع و دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین	موضوع
۹۱۱۸۶۳۴۲ ۱۳۹۱/۷/۱۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ست سال ۱۳۹۱ سال تولید ملی حمایت از کار و سرمایه ایرانی جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی به استثناء بانکهای قرض الحسنه مهر ایران و رسالت غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید. با سلام و احترام همان گونه که مستحضرنند؛ «دستورالعمل اجرایی عقد استصناع» و «دستورالعمل اجرایی عقد خرید دین در یک هزار و یک صد و بیست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۵/۲۵ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید و طی بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۶۹۶ مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۰ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید. لذا به منظور ایجاد وحدت رویه در خصوص انجام عملیات حسابداری مربوط به اعطای تسهیلات در قالب عقود مذکور در شبکه بانکی کشور و در راستای اعمال صحیح تسهیلات اعطایی یاد شده در حسابها و دفاتر مالی بانکها و مؤسسات اعتباری دستورالعمل حسابداری عقد استصناع» و «دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین تهیه و در دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب گردید که به پیوست ایفاد می گردد. مزید استحضار خاطر نشان میگردد سرفصل حسابهای دفتر کل جدید مورد نیاز برای انجام عملیات حسابداری تسهیلات اعطایی در قالب عقود فوق الذکر، پیش تر طی بخشنامه های شماره ۹۱/۱۴۱۶۳۰ و ۹۱/۱۴۱۰۳۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۸ اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها و مؤسسات اعتباری این بانک ابلاغ گردیده است. خواهشمند است دستور فرمائید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱۳۱۹۲۴۴ مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی امیرحسین امین آزاد ۰۲-۳۲۱۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی دستورالعمل حسابداری عقد استصناع گروه مطالعاتی حسابداری و مالی مهر ۱۳۹۱ بسمه تعالی دستورالعمل حسابداری عقد استصناع به منظور ایجاد وحدت رویه در شبکه بانکی کشور عملیات حسابداری مربوط به اعطای تسهیلات در قالب عقد استصناع به شرح ذیل ارایه می گردد الف- ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد استصناع اول ۱ پس از انعقاد قرارداد استصناع اول بین مشتری و بانک قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادهای به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد بد - حسابهای انتظامی - قراردادهای استصناع اول کد حساب: ۰۲۱۰۳۱۰۳۱ (۵) > بس - طرف حسابهای انتظامی	

کد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲)

مبلغ پیش دریافت مأخوذه از مشتری به شرح ذیل در حساب ها ثبت میشود

بد - صندوق یا حساب مشتری

کد حساب ۳۱۰۰۱۰ (۳۱۰)

پیش دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۴۲۰ و ۳۱۰۰۴۱۰ (۳۱۰)

هم زمان با انعقاد قرارداد استصناع اول و پس از اخذ پیش دریافت از مشتری تعهدات بانک به منظور تهیه اموال موضوع

قرارداد به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود

بد - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی غیر دولتی)

کد حساب های ۷۰ و ۵۳۱۰۰۶۰ (۵۳۱)

بس - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی غیر دولتی) - استصناع اول به مبلغ کل قرارداد منعقدہ

که حساب های: ۷۰ و ۱۵۳۲۰۰۶۰

ب - ثبتهای حسابداری وثایق مأخوذه از مشتری

۴ پس از اخذ وثایق از مشتری چنان چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیر منقول باشد به مبلغ ترهین اگر از نوع

اشیاء قیمتی باشد به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده به

شرح ذیل در حساب ها ثبت می شود

بد - حسابهای انتظامی - وثایق استصناع اول

اکد حساب ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱)

بس - طرف حسابهای انتظامی

اکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲)

تعداد برگهای اوراق بهادار و قطعه های اشیاء تضمینی به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال به شرح ذیل در

حساب ها ثبت می شود

حسابهای انتظامی - برگهای اوراق بهادار و اشیاء تضمینی

اکد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱)

حساب های انتظامی

کد حساب ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲)

ج ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد استصناع دوم

پس از انعقاد قرارداد استصناع دوم بین بانک و سازنده قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک

ریال به شرح ذیل ثبت می گردد

بد - حسابهای انتظامی - قراردادهای استصناع دوم

کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱)

>

بس - طرف حساب های انتظامی

کد حساب ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲)

در صورتی که مبلغی تحت عنوان پیش پرداخت به سازنده پرداخت گردد مبلغ مذکور به شرح ذیل در حساب ها

ثبت می شود

بد - پیش پرداخت بابت خرید خدمات اموال معاملات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۸۲۰ و ۳۱۰۰۸۳۰ (۳۱۰)

بس - صندوق یا حساب سازنده

اکد حساب (۳۱۰۰۱۰)

هم زمان با انعقاد قرارداد تعهدات سازنده بابت ساخت و تحویل اموال موضوع قرارداد به شرح ذیل در حسابها

ثبت می شود:

بد - تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی غیر دولتی) - استصناع دوم کد حساب های ۴۵ و ۵۳۱۰۰۴۶ (۵۳۱)

بس - طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۲۵ و ۱۵۳۲۰۰۲۶ (۱۵۳۲)

هم زمان با انعقاد قرارداد تعهدات بانک بابت پرداخت وجه اموال موضوع قرارداد به شرح ذیل در حساب ها ثبت

می شود:

بد - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی غیر دولتی) که حساب های ۷۰ و ۵۳۱۰۰۶۰ (۵۳۱)

بس - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی غیر دولتی) - استصناع دوم که حساب های ۷۰ و ۵۳۲۰۰۶۰ (۵۳۲)

د ثبتهای حسابداری وثایق مأخوذه از سازنده

۱۰ - پس از اخذ و تایق از سازنده چنان چه و تایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیر منقول باشد به مبلغ ترهین اگر از نوع

اشیاء قیمتی باشد به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد به مبلغ تعهد شده به

شرح ذیل در حساب ها ثبت می شود:

بد - حسابهای انتظامی - وثایق استصناع دوم

قیمتی مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء

قیمتی مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

۱۱- تعداد برگهای اوراق بهادار و قطعه های اشیاء تضمینی به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود

بد - حسابهای انتظامی - برگهای اوراق بهادار و اشیاء تضمینی
کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

بس - طرف حساب های انتظامی
اکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

ه ثبت حسابداری پرداخت وجوه اموال به سازنده

۱۲ هم زمان با اولین پرداخت به سازنده توسط مؤسسه اعتباری پس از شروع قرارداد مبلغ پیش پرداخت به شرح ثبت ذیل در حساب اموال در جریان ساخت استصناع، منظور می شود
بد - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۸۷۶ و ۳۱۰۸۸۶ (۳۱۰۸۸۶)

بس - پیش پرداخت بابت خرید خدمات اموال معاملات دولتی غیر دولتی
که حساب های ۸۲۰ و ۳۱۰۸۳۰ (۳۱۰۸۳۰)

۱۳ - تمامی مبالغ پرداختی به سازنده پس از شروع قرارداد استصناع دوم به شرح زیر در حسابها ثبت میشود
بد - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۸۷۶ و ۳۱۰۸۸۶ (۳۱۰۸۸۶)

بس - صندوق حساب سازنده انواع چکهای بانکی فروخته شده (کد حساب ۳۱۰۰۱۰ و ۳۱۰۳۱۰) (۳۱۰۳۱۰)
۱۴ هم زمان با پرداخت وجه به سازنده تعهدات بانک به شرح ثبت زیر برگشت داده میشود

بد - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی - استصناع دوم
اکد حساب های ۷۰ و ۵۳۲۰۰۶۰ (۵۳۲۰۰۶۰)

بس - طرف تعهدات . بانک بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی
که حسابهای ۷۰ و ۵۳۱۰۰۶۰ (۵۳۱۰۰۶۰)

و ثبتهای حسابداری شناسایی سود تسهیلات اعطایی استصناع دوم

۱۵- چنان چه دوره ساخت اموال طی یک دوره مالی شروع و در همان دوره خاتمه یافته باشد درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود

بد - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم
کد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰۷۹۷)

لا

بس - سود دریافتی تسهیلات استصناع دوم
اکه حساب ۳۱۰۷۷۰ (۳۱۰۷۷۰)

توضیح در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری اقساطی باشد ثبت حسابداری فوق باید به میزان ما به التفاوت قیمت نقدی اموال مزبور و مبلغ قرارداد استصناع دوم در دفاتر اعمال گردد.

۱۶ در صورتی که زمان خاتمه قرارداد استصناع دوم به گونه ای باشد که بخشی از آن مربوط به یک دوره و بخشی دیگر مربوط به دوره های آینده باشد بر مبنای فرض تعهدی در پایان هر سال یا پایان دوره ای که تهیه صورت های مالی مورد نظر است و یا پایان دوره ساخت اموال درآمد مربوط به آن دوره باید شناسایی شود. درآمد یاد شده متناسب با سهم وجوه پرداختی مؤسسه اعتباری در دوره مذکور از کل مبلغ قرارداد استصناع دوم و بر مبنای ما به التفاوت مبلغ قراردادهای استصناع اول و دوم محاسبه و به شرح زیر در حساب ها ثبت می شود

بد - سود دریافتی تسهیلات استصناع دوم
کد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰۷۹۷)

ا

بس - سود دریافتی تسهیلات
کد حساب ۳۱۰۷۷۰ (۳۱۰۷۷۰)

ز - ثبت حسابداری زمان خاتمه قرارداد استصناع دوم و تحویل اموال توسط سازنده

۱۷ پس از خاتمه قرارداد استصناع دوم و تحویل اموال توسط سازنده بابت ایفای تعهدات وی ثبت حسابداری زیر انجام می شود:

بد - طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی
که حساب های ۴۵ و ۵۳۲۰۰۴۶ (۵۳۲۰۰۴۶)

{

بس - تعهدات مشتریان بابت تو قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی -
که حساب های ۴۵ و ۵۳۱۰۰۴۶ (۵۳۱۰۰۴۶)

۱۸ پس از تسویه کامل قرارداد استصناع دوم قرارداد مزبور به شرح ذیل از حسابهای انتظامی برگشت میشود:
بد - طرف حساب های انتظامی

اکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - قراردادهای استصناع دوم
کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

۱۹ پس از استرداد وثایق مأخوذه حسابهای انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب ها برگشت می شود
 به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء
 اوراق بهادار مأخوذه قیمتی مبلغ تعهد شده
 {
 پس - حسابهای انتظامی - وثایق استصناع دوم
 اوراق بهادار مأخوذه قیمتی مبلغ تعهد شده
 بد - طرف حساب های انتظامی
 اکد حساب: ۱۵۳۲۰۲۰۰
 >
 پس - حسابهای انتظامی - برگها و اشیاء امانتی
 کد حساب: ۰۲۱۰ ۵۳۱ (۵۳۱)
 ۲۰ هم زمان با تسویه تسهیلات استصناع دوم با سازنده و نیز اعطای تسهیلات استصناع اول به مشتری ابتدا تعهدات بانک به
 شرح ثبت ذیل برگشت داده میشود سپس با توجه به شرایط تحویل اموال مورد نظر به
 مشتری ثبت های حسابداری مذکور در بندهای «الف» و «ب» انجام می شود
 بد - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی) - استصناع اول به مبلغ کل قرارداد منعقد
 اکد حساب های ۷۰ و ۵۳۲۰۰۶۰ (۵۳۲)
 طرف تعهدات : بانک بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی غیر دولتی)
 که حساب های ۷۰ و ۵۳۱۰۰۶۰ (۵۳۱)
 الف) در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری نقدی باشد.
 بد - صندوق حساب مشتری
 کد حساب ۳۱۰۰۱۰ (۳۱۰)
 بد - پیش دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات دولتی غیر دولتی)
 اکد حساب های ۴۲۰ و ۳۲۰۴۱۰ (۳۲۰)
 پس - اموال در جریان ساخت استصناع دولتی غیر دولتی)
 که حساب های ۸۷۶ و ۳۱۰۸۸۶ (۳۱۰)
 پس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم
 که حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰)
 ب در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری اقساطی باشد.
 بد - تسهیلات اعطایی تبصره ای استصناع دولتی غیر دولتی - اول
 اکد حساب های ۵۴۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳۱۰۵۷۶ (۳۱۰)
 بد - سود دریافتی تسهیلات - استصناع اول
 اکد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰)
 بد - پیش دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات دولتی غیر دولتی)
 که حساب های ۲۱۰ و ۳۲۰۲۲۰ (۳۲۰)
 پس - اموال در جریان ساخت استصناع دولتی غیر دولتی)
 که حساب های: ۸۷۶ و ۳۱۰۸۸۶ (۳۱۰)
 پس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم
 کد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰)
 پس - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)
 کد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰ (۳۲۰)
 ح - ثبتهای حسابداری شناسایی وجه التزام عدم ایفای تعهدات سازنده
 ۲۱ در صورتی که سازنده به هر نحوی به تعهدات خود بر اساس مفاد قرارداد استصناع دوم عمل ننماید در پایان سال یا در
 مقطعی که تهیه صورتهای مالی مورد نظر است هر کدام که مقدم باشد وجه التزام از تاریخ سررسید قرارداد یا تاریخ آخرین
 محاسبه وجه التزام مزبور تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورتهای مالی محاسبه و به شرح زیر در حسابها ثبت خواهد شد.
 بد - وجه التزام دریافتی
 کد حساب: ۳۱۰۷۹۸ (۳۱۰)
 پس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی
 کد حساب (۳۲۰۷۵۰) (۳۲۰)
 ط ثبتهای حسابداری عدم انجام تعهد و یا تأخیر در ایفای آن توسط بانک نسبت به مشتری
 ۲۲ بر اساس ماده (۱۰) دستورالعمل اجرایی عقد استصناع بانک موظف است در صورت عدم انجام تعهد و یا تأخیر در ایفای
 تعهد مطابق با قرارداد استصناع اول خسارتهای احتمالی را مطابق با شرایط قرارداد جبران نماید. لذا در پایان سال یا در
 مقطعی که تهیه صورتهای مالی مورد نظر است هر کدام که مقدم باشد از تاریخ تعهد بانک یا تاریخ آخرین محاسبه خسارت
 مزبور تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورتهای مالی محاسبه و بشرح زیر در حسابها ثبت خواهد شد.
 بد - هزینه کل هزینه خسارت استصناع اول
 اکد حسابی (۳۱۰۳۱۰) (۳۱۰)
 بستانکاران موقت

اکد حساب ۳۲۰۶۵۰)

ی - ثبت های حسابداری بازپرداخت تسهیلات استصناع اول

۲۳ وصول اقساط مربوط به تسهیلات استصناع اول در سررسید هر قسط به شرح ذیل در حسابها ثبت میشود

بد - صندوق یا حساب مشتری

اکد حساب: ۳۱۰۰۱۰)

بس - تسهیلات اعطایی تبصره ای استصناع دولتی غیر دولتی - اول

اکد حسابهای ۵۲۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳۱۰۵۷۶)

بس - سود دریافتی تسهیلات استصناع اول

اکد حساب: ۳۱۰۷۹۷)

۲۴ - شناسایی درآمد در سررسید هر قسط به شرح ذیل در حسابها ثبت میشود

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات

اکد حساب ۳۲۰۷۷۰)

ک - ثبت حسابداری شناسایی سود تسهیلات اعطایی استصناع اول در صورت عدم بازپرداخت در سررسید

۲۵ چنانچه تسهیلات اعطایی استصناع اول در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد در سررسید هر قسط درآمد مربوط

شناسایی و به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود:

سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

اکد حساب های: ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات

کد حساب: ۳۲۰۷۷۰)

ل - ثبت های حسابداری تعدیل حساب سود سالهای آینده تسهیلات استصناع اول در پایان دوره مالی

۲۶ در صورتی که زمان سررسید اقساط تسهیلات استصناع اول به گونه ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره

(سال «الف») و بخشی دیگر مربوط به آینده سال «ب» باشد در این صورت ثبت زیر در پایان سال «الف» و یا پایان دوره

ای که تهیه صورتهای مالی مورد نظر است صورت می پذیرد

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

کد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰)

>

بس - سود دریافتی تسهیلات

اکد حساب: ۳۲۰۷۷۰)

۲۷ در زمان سررسید که در سال آینده سال (ب) خواهد بود دو حالت محتمل است

۲۷-۱ حالت اول در صورت وصول اقساط تسهیلات در سررسید علاوه بر ثبت حسابداری وصول قسط به شرح ثبت

ردیف ۲۳ ثبت حسابداری زیر نیز انجام میشود

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی (غیر دولتی)

اکد حساب های: ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰)

>

بس - سود دریافتی تسهیلات

که حساب: ۳۲۰۷۷۰)

۲۷-۲ حالت دوم در صورت عدم وصول اقساط تسهیلات در سررسید صرفاً ثبت حسابداری زیر انجام میشود

بد سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

کد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰)

>

بس - سود دریافتی تسهیلات

کد حساب ۳۲۰۷۷۰)

م ثبت های حسابداری شناسایی وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات استصناع اول:

۲۸ چنانچه اقساط تسهیلات استصناع اول در سررسید وصول نشوند در پایان سال یا در مقاطعی که تهیه صورتهای مالی

مورد نظر است هر کدام که مقدم باشد از تاریخ سررسید اقساط یا تاریخ آخرین محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ

پایان سال یا مقطع تهیه صورتهای مالی مشروط به این که تسهیلات هنوز به طبقه سررسید گذشته منتقل نشده باشند وجه

التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و بشرح زیر در حسابها ثبت خواهد شد.

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

کد حسابی (۳۱۰۷۹۸)

س - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی

اکد حساب: ۳۲۰۷۵۰)

توضیح در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری اقساطی باشد مؤسسه اعتباری

موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند ج بخشنامه شماره مپ ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ شناسایی درآمد

تسهیلات استصناع اول اعم از سود و وجه التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای

تعدیل حساب سود سالهای آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید
ید - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)
کد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰ (۳۲۰۵۵۰ و ۵۶۰)

>

بس - سود معوق تسهیلات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۶۰۰ و ۳۲۰۵۹۰ (۳۲۰۵۹۰ و ۶۰۰)

ن - ثبت های حسابداری بازپرداخت تسهیلات استصناع اول پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری
۲۹ در صورتی که اقساط مربوط به تسهیلات استصناع اول پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به
طبقات غیر جاری وصول گردد ثبت حسابداری زیر انجام میشود

بد - صندوق یا حساب مشتری

کد حساب: ۳۱۰۱۰ (۳۱۰۱۰)

بس - تسهیلات اعطایی تبصره ای استصناع دولتی غیر دولتی - اول که حسابهای ۵۴۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳۱۰۵۷۶ (۳۱۰۵۷۶ و ۵۴۶)

بس - سود دریافتی تسهیلات استصناع اول

آکد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰۷۹۷)

بس - وجه التزام دریافتی

کد حساب ۱۳۱۰۷۹۸ (۱۳۱۰۷۹۸)

بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی

کد حساب: ۳۲۰۷۵۰ (۳۲۰۷۵۰)

س - ثبت های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع اول

۳۰ پس از تسویه کامل قرارداد استصناع اول قرارداد مزبور به شرح ذیل از حسابهای انتظامی برگشت میشود

بد - طرف حسابهای انتظامی

آکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - قراردادهای استصناع اول

کد حساب ۵۳۲۰۲۱۰ (۵۳۲۰۲۱۰)

۳۱ پس از استرداد وثایق مأخوذه حسابهای انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حسابها برگشت
می شود:

بد - طرف حساب های انتظامی

آکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حساب های انتظامی - وثایق استصناع اول

کد حساب: ۱۵۳۱۰۲۱۰ (۱۵۳۱۰۲۱۰)

بد - طرف حساب های انتظامی

آکد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - برگها و ا

آکد حساب ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

دستور العمل حسابداری عقد استصناع در دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات
اعتباری به تصویب رسید.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین

گروه مطالعاتی حسابداری و مالی

مهر ماه ۱۳۹۱

بسمه تعالی

دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین

عملیات حسابداری مربوط به اعطای تسهیلات در قالب عقد خرید دین جهت تأمین نیازهای مالی تمامی بخشهای اقتصادی به
شرح ذیل میباشد

الف ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین

۱ پس از انعقاد قرارداد خرید دین قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد:

بد - حسابهای انتظامی - قراردادهای خرید دین

کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

بس - طرف حسابهای انتظامی

کد حساب ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

ب ثبت های حسابداری وثایق

در صورت اخذ وثایق از داین چنان چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیر منقول باشد به مبلغ ترهین اگر از نوع اشیاء
قیمتی باشد به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده به شرح

ذیل در حساب ها ثبت میشود:

به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی مبلغ تعهد شده
 کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی مبلغ تعهد شده
 اکد حساب: ۱۵۳۲۰۲۰۰

تعداد برگهای اوراق بهادار تضمینی و قطعه های اشیاء امانتی به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال به شرح ذیل در حسابها ثبت میشود

بد - حسابهای انتظامی - برگها و اشیاء امانتی
 کد حساب ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

بس - طرف حساب های انتظامی
 اکد حساب ۵۳۳۰۲۰۰ (۵۳۳۰۲۰۰)

ج ثبت های حسابداری خرید اسناد و اوراق تجاری
 مبلغ پرداختی توسط بانک به داین بابت خرید اسناد و اوراق تجاری به شرح ذیل در حساب ها ثبت میشود

بد - تسهیلات اعطایی خرید دین دولتی غیر دولتی به مبلغ پرداختی بابت خرید اسناد و اوراق تجاری
 اکد حساب: ۵۶۷ و ۳۱۰۵۷۷ (۳۱۰۵۷۷)

بد - سود دریافتی تسهیلات
 اکد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰۷۹۷) به میزان مابه التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و مبلغ پرداختی به داین

بس - صندوق یا حساب مشتری به مبلغ پرداختی به داین
 اکد حساب (۳۱۰۰۱۰) (۳۱۰۰۱۰)

بس - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی
 اکد حساب های ۵۶۰ و ۱۳۲۰۵۵۰ به میزان ما به التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و مبلغ پرداختی به داین

تعداد برگهای اسناد و اوراق تجاری خریداری شده به ازای هر برگ یک ریال به شرح ذیل در حسابها ثبت می شود

بد - حسابهای انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده
 کد حساب ۵۳۱۰۳۱۰ (۵۳۱۰۳۱۰)

بس - طرف حساب های انتظامی
 کد حساب ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

د ثبت های حسابداری در سررسید اسناد و اوراق تجاری
 وصول وجه اسناد و اوراق تجاری در سررسید به شرح زیر در حساب ها ثبت می گردد:

۱

بد - صندوق یا حساب مشتری
 (کد حساب: ۳۱۰۰۱۰) (۳۱۰۰۱۰)

بس - تسهیلات اعطایی خرید دین دولتی غیر دولتی
 اکد حساب ۵۶۷ و ۳۱۰۵۷۷ (۳۱۰۵۷۷)

به میزان ما به التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و مبلغ پرداختی به داین

هم زمان با ثبت وصول وجه اسناد شناسایی درآمد تسهیلات نیز به شرح ذیل در حسابها ثبت می گردد

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی
 اکد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۰۵۵۰ (۳۲۰۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات
 کد حساب ۳۳۰۷۷۰ (۳۳۰۷۷۰)

هم زمان با ثبت وصول وجه اسناد حسابهای انتظامی مربوط به اسناد و اوراق تجاری خریداری شده به شرح ذیل از حسابها برگشت میشود

بد - طرف حساب های انتظامی
 اکد حساب: ۱۵۳۲۰۳۰۰ (۱۵۳۲۰۳۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده
 کد حساب ۵۳۱۰۳۱۰ (۵۳۱۰۳۱۰)

توضیح در صورتی که وجه اسناد و اوراق مزبور در سررسید از مدیون وصول نگردد حساب تسهیلات اعطایی خرید دین همانند سایر تسهیلات اعطایی مشمول دستورالعمل طبقه بندی داراییهای مؤسسات اعتباری می گردد. مؤکدا یادآور می گردد ثبت انتظامی موضوع بند (۵) صرفاً در صورت وصول وجه استاد برگشت داده میشود در غیر این صورت در دفاتر باقی می ماند.

ه ثبت های حسابداری تعدیل حساب سود سالهای آینده تسهیلات در پایان دوره مالی

۹ در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره سال «الف» و بخشی دیگر مربوط به آینده سال «ب» باشد در این صورت ثبت زیر در پایان سال «الف» و یا پایان دوره ای که تهیه صورتهای مالی مورد نظر است صورت می پذیرد

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی ر غیر دولتی)

کد حساب های ۵۶۰ و ۳۲۵۵۰ (۳۲۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات

کد حساب: ۳۲۰۷۷۰ (۳۲۰۷۷۰)

۱۰ در زمان سررسید که در سال آینده سال (ب) خواهد بود دو حالت محتمل است

۱-۱۰- حالت اول در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شوند علاوه بر ثبت حسابداری وصول تسهیلات خرید

دین به شرح ثبت ردیف (۶) ثبت حسابداری زیر نیز انجام میشود

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

کد حساب های ۵۶۰ و ۱۳۲۵۵۰ (۱۳۲۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات

اکد حساب ۳۳۰۷۷۰ (۳۳۰۷۷۰)

۲-۱۰- حالت دوم تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشوند

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی

که حساب های ۵۶۰ و ۳۲۵۵۰ (۳۲۵۵۰)

به میزان سود مربوط به سال «ب»

(کد حساب: ۳۲۰۷۷۰ (۳۲۰۷۷۰)

و ثبت های حسابداری باز خرید اسناد و اوراق تجاری

۱۱ در صورت باز خرید اسناد و اوراق تجاری توسط مشتری یا بانک مرکزی موضوع مواد (۸) و (۹) دستور العمل

اجرایی عقد خرید دین سود حاصل از نگهداری اسناد و اوراق تجاری و همچنین باز خرید اسناد و اوراق مزبور به

شرح زیر در حساب ها ثبت میشود

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۵۶۰ و ۳۲۵۵۰ (۳۲۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات

کد حسانت ۱۳۲۰۷۷۰ (۱۳۲۰۷۷۰)

بد - صندوق یا حساب مشتری جاری نزد بانک مرکزی

کد حساب های ۳۱۰۰۱۰ یا ۳۱۰۰۸۰ (۳۱۰۰۸۰)

بد - سود سالهای آینده تسهیلات دولتی غیر دولتی)

که حساب های ۵۶۰ و ۱۳۲۵۵۰ (۱۳۲۵۵۰)

بس - تسهیلات اعطایی خرید دین دولتی غیر دولتی

کد حساب ۵۶۷ و ۳۱۰۵۷۷ (۳۱۰۵۷۷)

بس - سود دریافتی تسهیلات

کد حساب: ۳۱۰۷۹۷ (۳۱۰۷۹۷)

بد - طرف حساب های انتظامی

کد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده

کد حساب: ۵۳۱۰۲۱۰ (۵۳۱۰۲۱۰)

توضیح علاوه بر ثبتهای حسابداری فوق ثبتهای موضوع بخش «ز» نیز باید اعمال گردد.

ز - ثبت های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین

۱۲ پس از تسویه کامل قرارداد خرید دین قرارداد مزبور به شرح ذیل از حسابهای انتظامی برگشت می شود

بد - طرف حساب های انتظامی

کد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰ (۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حسابهای انتظامی - قراردادهای خرید دین

اکد حساب ۳۱۰۳۱۰ (۳۱۰۳۱۰)

۱۳ - پس از استرداد وثایق مأخوذه حسابهای انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب ها برگشت

می شود:

بد - طرف حساب های انتظامی

اکد حساب: ۱۵۳۲۰۲۰۰ (۱۵۳۲۰۲۰۰)

بس - حساب های انتظامی - وثایق خرید دین

اکد حساب: ۱۵۳۱۰۲۱۰ (۱۵۳۱۰۲۱۰)

به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

به مبلغ ترهین اموال ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

بد - طرف حساب های انتظامی
کد حساب: ۵۳۲۰۲۰۰
بس - حسابهای انتظامی - برگها و اشیاء امانتی
اکد حساب: ۵۳۹۰۲۱۰
دستور العمل حسابداری عقد خرید دین در دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت
مؤسسات اعتباری به تصویب رسید.

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب